

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉS-IPAR, A HAZAI BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP.

LAPTULAJDONOS ÉS SZERKESZTŐ: DR. CSIZMADIA IMRE. = SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, GYULAI PÁL-UTCA 9.

A

SZENT ISTVÁN

Duplamalátásör

Világszerte utánozzák.

Gyártja:

A Kőbányai Polgári Serfőző r.-t. Budapest-Kőbánya.

Minden vendéglős és kávé-
üzletének jó hírnevét növeli, ha kizárólag csakis
az általánosan legjobbnak elismert
Győrszentmártoni füstölt sertéskarajt
Győrszentmártoni füstölt császárhúst
Győrszentmártoni füstölt sonkát
Győrszentmártoni füstölt kolbászt
Győrszentmártoni csemege szalonnát
Győrszentmártoni hentesárut
használ, mert ezen gyártmányok szavatosság mellett, válogatott első-
rendű sertésekéből, különleges módszerrel, nagyon izletesen és minden
idegen töltőanyag hozzáadása nélkül, tisztán sertéshusból, a 1-tetű leg-
jobb minőségben készülnek. Megrendelhető a

Hentesárugyárnál, Győrszentmártonban.

Grosz Ödön és Albert

Az ország legnagyobb szállodai
és kávéházi ügynökségi irodája.
Financiroz minden üzletet. ooo

Budapest, VII., Rákóczi-ut 22. szám.

Telefon 24—32 és 86—40. Interurban 19—73.

== Fővárosi Sörfőző R. T. ==

Kőbányán

**már az első évben 248.000 hl. sört gyár-
tott, ez bizonyítja legfényesebben söreinek
kitünő minőségét.**

Ungár Mór

fogadói (szállodai), vendéglői és
kávéházi adás-vételi
ügynökségi irodája

Budapest, VIII., József-körut 11 sz.

Telefon: József 26—32.

Szakmabeli tranzakciók és bankkölcsonök közvetítése.

Kass-fogadó Szeged, Színház-tér, Stefánia park mellett.
Minden kényelemmel berendezett 60 szoba. Körponti fűtés.
Hűvez melegvíz szolgáltatás minden szobában. Fürdővel ellátott szobák — külön fürdők. Lakosztályok 2—3 szobával. Előkelő nagy étterem. Pihenő sörház. — Nagy fényes kávéház. Vilamos megálló.

PAPP LAJOS Korona-nagyfogadója, Nyíregyháza
A város főterén. — A mai kor izlése és minden kényelmével berendezett 50 szoba. Díszes téli és nyári udvari éttermek. Bor- és sörház. Nagy fényes kávéház. Magyar konyha. Tiszta kezelt italok. Figyelmes kiszolgálás.

SCHWEITZER ADOLF
Transylvania fogadója, Marosvásárhely.
70 előkelő és minden kényelemmel berendezett szoba. Téli kert. Fényes nagy kávéház. Magyar konyha. Pontos kiszolgálás.

Brunovszky Károly

hygienikus játékkártya tisztító intézet.

Budapest,

IX., Szvetenay-u. 16.

Iparsó

fagyalt, jegeskávé hidegkészítmények előállításánál, a jég szóására, valamint hűtőkészülékekhez. — Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérdésködésekre díjmentesen nyújt a **Magyar Királyi Söjvédék Vezér-ügynöksége** Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

PANTOL MÁRTON éttermei

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 29. szám.

Szakmabeliek otthona.

(Volt Wurglits éttermek.)

Raposa Margit éttermei

Budapest, VII., Akácfa-utca 12. (Saját ház.)

Híres magyar konyha. Saját szüretelésű fajborok után áti kimérése. Szekszárdi siller 3.60, badacsonyi fehér 4 kor. Mérsékelt árak. Vasmegeyek találkozóhelye. Mindig frissen csapolt Haggenmacher sör.

Telefon: Interurban II—II.

Figyelem!

Jó hírnevnek örvendő irodám a háboru miatt szünetelt. Irodámat újból megnyitoltam és azt személyesen vezetem.

MATZNER J. urat

irodám részére **ügyvezetőnek** akceptáltam. — Az igen tisztelt főnök urak. ugyszintén helykereső személyzet becses pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Pollák József

8—12 Budapest, VII. Sip-utca 7.

KESZEY VINCE ÉTTERMEI

Bpest, VII., Rákóczi-ut 44. a Nemzeti színházzal szemben. Magyaros háziak konyha, saját szüretelésű és tisztán kezelt borok. Mindig frissen csapolt pihenő sör. Polgári árak. Pontos kiszolgálás.

Böcögő József Korona-fogadója és

'Pannónia' kávéháza, Miskolc. Kávéház. elsőrendű éttermek, sörcsarnok. Magyar konyha. Kitűnő borok.

Magyar Paizs.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Zalaegerszeg. — A Magyar Paizs erős szokiműködő, tüstelen hetilap, magyar ipari, honi terméket vend. magyar szellemet terjeszt minden téren. — Evi előfizetési ára 4 korona. (Legelőször lap). Szerkesztők: Borbély György és Horváth Lajos Zalaegerszegen.

Kiss Ernő Korona-fogadója

Nagykenizsa — a város központján. Étterem. sörcsarnok, kávéház, szép nyári udvar kert — vendéglő. — Magyar konyha. — Kitűnő fajborok

Állandó borvásár.

Azon t. vendéglős kártársak, kiknek mőri borra van szükségük, forduljanak hozzám teljes bizalommal. **Stoffer Mihály** vendéglős Mór.

Kávéházi és vendéglői

berendezéseket
alpakra, kinezűst árut
vesz és elad

Braun Gyula, Budapest

VII. ker. Sip-u. 14. Távbeszélő (Telefon) 161-44.

Megjelent

a 1. évre is a „Vendéglősök Naptára“ a fogadós és vendéglősiparhoz tartozóknak ez az érdekes és tanulságos szakkönyve, az eddigieknél is változatosabb tartalommal.

A „Vendéglősök Naptára“ ára ezzel: 3 korona 20 fillér. Ajánlási díj 50 fillér.

Naptári megrendelések:

„Fogadó“ kiadóhivatala Budapest VIII., Gyulai Pál-utca 9 sz. intézőndök.

Tartalom:

Az 1917-ki „Vendéglősök Naptára“ a naptári, csillagászati és egyéb közérdeklő részekben kívül a következő részekből áll:

1. Általános rész.
2. Bor- és Pincegazdaság.
3. Sörfőzés. — Sörfogyasztás.
4. Konyha.
5. Hasznos Tudnivalók.
6. Szórakoztató (Szépirodalom).
7. Különféle közlemények.

Az 1917-ki „Vendéglősök Naptárát“ a fogadós és vendéglősiparhoz tartozók közül senki se mulassza el megrendelni.

Előfizetési ár:

Egy évre. . . . . 16 korona
Fél évre. 8
Negyed évre. 4
Egyes szám ára: 1 korona.

Lapmegjelenés:

Minden hó 1-én és 15-én.
N. kir. postatakarékpénztár számla 3990. sz.

FOGADÓ

ORSZÁGOS VENDÉGLŐS SZAKKÖZLŐNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. szám.

Hirdetési árak:

Oidal-nagyság szerint. Többesziros hirdetésnél árkedvény. Legkisebb hirdetés díja: 4 korona 50 fillér.

A FOGADÓS, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉESIPAR, A BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPV. SZAKLAP.

LAPTULAJDONOS ÉS SZERKESZTŐ: Dr. CSIZMADIA IMRE.

Hivatalos szaklapja:

Az „Országos Vendéglős Egyesületnek”, a „Székesfővárosi Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulatának”, a Szabadkai, Tolnai, Vármegyei, Kassai, Erzsébetfalvai, Brassómezei, Csepeli, Sárar és vidéke, Pécs-Baranyai, Kispesztentürci, Nemet újvárt, Lévavidéki, Szatmármegyei, Zombori, Nemesócsa és vidéke, Hunyvármegyei, Csongrádvármegyei, Sopronalóvidéki, Székességi, Budatölgyesi és környéke, Érsekvárad és vidéke, Ceglédi, Marosvásárhely és Marostorda-megyei, Mezőtur-, Turkeri és Déványai fogadós (szállodások) vendéglős, kocsmáros és kávé ipartársulatok illetve üzemeknek; az Aradi pincér öns. és elh. egylet és több jótékony pincér-asztalársaságnak és községi vendéglős-csoportnak.

ORSZÁGOS VENDÉGLŐS EGYESÜLET.

Hivatalos helyiség: VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3–6 óráig.

Főhívhás és értesítés. Főhívatnak azon vidéki vendéglősök és kocsmárosok, akik az „Országos Vendéglős Egyesület”-nek még nem tagjai, hogy lépjenek be és belépésüket jelentsék be. Bejelentésük után megküldjük az alapszabályokat. **Beiratás díja: 2 korona. Évi tagdíja: 4 korona.** Az „O. V. Egyesület” tagjainak szakkönyvekben tájékoztatást és esetleg jogtanácsot díjtalan nyújt, ha az iróhához fordul. Ilyen esetekben a levéllel válaszbélyeg mellékelendő. **Az elművéség.**

SZÉKESFŐVÁROSI VENDÉGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA.

Hivatalos helyiség: VIII. Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 4–6 óráig.

Jogtanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az iránt az ipartársulat iróhához fordul.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” útján közöltetik.

A vendéglősök és az élelmiszerhiány.

Rövidíve így kezdetben és így be is fejezhetnénk: Nincs zsír, nincs burgonya, elégtelen a liszt, kevés cukrot adnak, nincs tüzelőanyag és hiány van tejben; a bor- méregdrága, sörből pedig nem jut annyi egy hétre, mint amennyi egy napra kellene. Így áll a helyzet a vendéglősökre nézve és ezzel a tárgyunkat be is fejezhetnénk. Miután azonban meg akarjuk állapítani, hogy ember legyen a talpán manapság az a vendéglős, ki akkora anyagihiány mellett üzletét még is fenntartani tudja és képes sok ember élelmiszeréről ezen rettenetes nehézségek mellett is gondoskodni, tárgyunkkal bővebben kell foglalkoznunk.

A vendéglősök eddig nagy küzdelmek mellett elviselték a nehézségeket, melyek üzletük vezetését a háboru ideje alatt állandóan megfojtással fenyegette. Ismerik ők is a nehézségeket, melyek az élelmiszerek és egyéb szükségleti cikkek be-

szerezésével járnak és türelemmel várták és várják a helyzet javulását, de viszont joggal elvárhatják a „gondoskodó” központoktól, hogy az élelmiszerek elosztásánál különös tekintettel legyenek a vendéglősökre, kik a közlelemzés nehéz munkájából elég nagy részt vesznek ki. A központok nem törődnek a vendéglősökkel és nem nyújtanak módot, hogy a vendéglősök maguk segítsenek magukon, mert a jegyrendszer akadályozza őket az üzletük igényeinek megfelelő mennyiségű anyagok beszerzésében. Onnan, ahol az egyik vagy másik anyagban főleg van, értjük ezalatt a vidéket, nem hozhatnak be semmit, azonban megengedik, hogy a kofák és alkalmi spekulánsok a vidéken összevásárolhassanak mindent, ami a fővárosban még nincs jegyrendszerrel körülbástyázva és a piacra hozhassák.

A vendéglősök szükséglete dekagrammos és kilós súlyú adagokkal nem fedezhető. Ennek tudásához nem kell „központi” ész, azt minden iskolágyerek tudja, tehát más beosztást kérünk a vendéglősök ellátására. Ne várjanak a központok addig, míg a vendéglősök tömegesen fogják meglátogatni a központokat. A fővárosi tanácsot és a kormányt. Mert utóvégre a nagy adó és illeték fizetése mellett joguk van a vendéglősöknek arra, hogy munkájuk után megélhessenek, ha szűkösen is. Az persze eszeágában sincs a kormánynak, hogy a vendéglősök kereseti adóját és italméresi illetékét le szállítsa, sőt ellenkezőleg, a közterhek emelése van kilátásba helyezve.

A baj enyhítésére a Székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata kérvénnyel fordult a Székesfőváros tanácsához, melyben azt kérte, hogy könnyítsen a vendéglősökön a szükséges anyagok beszerzésén és támogassa őket, hogy elegendő mennyiségű liszthez, burgonyához, fához és szénhez juthassanak. Mert ugy áll a dolog, hogy nem kapnak elegendő lisztet, igen sok esetben még rántásra sem futja, amit kapnak. Burgonyát egyáltalán nem kapnak, mert, mint mondják, nincs készlet; a régi elfogyott, új pedig még nincs. A fa- és szénkereskedők, ha van anyagkészletük, azzal küldik el a vendéglősöket, hogy a fa és szén hatóságilag le van foglalva, tehát a megrendelést nem fogadhatják el. Ennek tetejébe megalakították az „Országos szénbizottságot”, melynek feladata az ellátás irányítása és a készletek fölötti rendelkezés. De mindennek dacára a vendéglősök nem juthatnak tüzelőanyaghoz.

A társulat beadványát a Székesfővárosi tanács részletekben intézi el. Eddig a fa- és szénellátásról valamint a burgonya-

inség dolgában küldött választ a társulatnak. A vendéglősök tájékoztatása végett közöljük az említett elintéztést, hogy tisztán lássák és tudják, hogyan állnak az üzleti szükségleteik beszerzése dolgában. **Ime, itt az egyik elintéztés:**

Budapest szék. f. v. tanácsa.

52897/1917—XV.

Tárgy:

A székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatának kérelme fa-, szén-, burgonya-, lisztnak a vendéglősök részére történő beszerzése megkönnyítése iránt.

H.:

A tanács e kérelemnek a fa és szén beszerzésére irányuló részére értesíti a székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatát, hogy a fa-szükségletük fedezésére a helybéli tanagykereskedők rendelkezésükre állanak, illetőleg hogy semmi olyan korlátozás nem áll fenn, amely a vendéglősökre nézve a fakereskedőket a náluk tett rendelések visszautasítására felhatalmazná.

A szénbeszerzésre vonatkozólag a tanács részéről ugyancsak semmiféle korlátozás avagy tiltó rendelkezés nem áll fenn.

Amennyiben azonban a helybéli nagykereskedők annak dacára, ha készleteik vannak, a megrendelések elfogadása elé akadályt gördítenek, úgy forduljanak az Országos Szénbizottsághoz, mint amely az ellátás irányítását és a készletek feletti rendelkezéseket intézi.

Erről a tanács a szék. f. v. vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatát felzetten értesíti.

Budapest, 1917. június hó 9-én.

A székesfővárosi tanácsa.

Az értesítés két részre oszlik. Az egyik a tüzfára vonatkozik, melynek még nincs központja, tehát szabadon beszerzhető és nincs lefoglalva. A szénre vonatkozó rendelkezés már hivatkozik a „Szénbizottság” ra, mely elé panaszszal lehet menni, ha a kereskedő, föltéve, hogy készlete van, nem akar adni. **Az Országos Szénbizottság hivatali helyisége: Harisbazar-u. 3. (Ezt tessék feljegyezni.)** A második értesítés a burgonya beszerzésre vonatkozik. (Ezt a posta június 26-án hozta, noha 10-éről van kelteve.) **Ezt is szösz szerint közöljük:**

52897/1917.—XVI. tan. sz. m.

A székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok t. Ipartársulatának

Budapest,

VIII., Gyulai Pál-u. 9.

F. évi május 18-án kelt 197/1917. számú

beadványára értesítjük, hogy a székesfőváros rendelkezésére álló burgonyakészletek egyenletes és igazságos elosztásának előmozdítása céljából f. évi április 22-től kezdődőleg életbeléptetett burgonyajegyrendszerrel kapcsolatban a vendéglőket és kifőzések a kenyérfogyasztás alapján megállapított vendégforgalom arányában látta el a székesfőváros burgonyával. Ezzel a rendszerrel azon aránylag kisszámú vendéglő és kifőzés, amelyek a burgonyajegyrendszer behozatala előtti időben más vendéglők és kifőzések rovására forgalmukkal arányban nem álló nagyobb burgonyamennyiséghez jutottak, talán nem voltak megelégedve, de ezzel szemben az új rendszer lehetővé tette, hogy sokkalta nagyobb számú vendéglő és kifőzés jutott a vendégforgalom alapján, tehát igazságosan megállapított mennyiségű burgonyához. A forgalom alapján megállapított burgonyamennyiségek felül a régiburgonya idény végével, a folyó év május havában további nagyobb mennyiségű (1—2 q) burgonyát juttatott a székesfőváros minden vendéglőnek és kifőzésnek.

A fővárosnak jelenleg régi burgonyája már nincs, az új burgonya forgalombahozatalát pedig f. évi június hó 15-ig kormányrendelet tiltja. Ha a folyó hó második felében megfelelő mennyiségű új burgonya fog a székesfőváros rendelkezésére állani, egy ismét módjában lesz a vendéglőket és kifőzéseket bizonyos mennyiségű burgonyával ellátni.

Budapest, 1917. június 10.

A székesfőváros tanácsa.

A vendéglősök köszönettel fogadják a Tanács tájékoztatását, melyből azonban nem sok vigaszt meríthetnek, mert abból csak azt tudják, hogy burgonya nincs és majd amikor lesz, a vendéglősök is fognak kapni. Tessék most már föléleket készíteni. Régi bab nincs, az új bab kilója 3—4 korona, borsó nincs, burgonya nincs, a paraj elfogyott, a kalarábé méregdrága, ugyanígy vagyunk a kelkáposztával. Mit készítsen a vendéglős a vendéglő élelmezésére utalt közönségnek? Mit egyék, mivel táplálkozzon a sok ezer munkás, a sok nőtlén és hajadon tisztviselő, a saját élelmezésére utalt sok katona? Tessék ezekre a kérdésekre felelni, valamint azt is megmondani, hogy a sok és drága központ mit művel, mivel tölti az időt?

A *liszteállításról* még nem szólt a Tanács. A vendéglősök várják a sürgős és megnyugtató intézkedést. Mert azzal, hogy „nincs”, majd ha lesz, akkor kapnak, nem lehet a közlélményezés nehéz problémáját megoldani, hanem tessék gondoskodni, hogy legyen, hogy legalább a legszükségesebb élelmickek, még az adott viszonyok közt is, biztosítva legyenek.

Az idegenforgalom egyik akadályá Budapesten.

Az idegenforgalom minél nagyobb tétele a nemzetgazdaság egyik legfontosabb feladata.

Köztudomású dolog ugyanis, hogy ott, ahol sok idegen fordul meg, az emberek még a levegőért is pénzt kapnak, hogy

még abból is jövedelmet huzzanak, ami nekik mibe sem kerül.

Ezért igyekeznek minden állam az idegenforgalmat, ha kell, külön intézményekkel is előmozdítani.

Ma már nálunk is rájöttek, hogy országunk természeti szépségeit, gazdag, gyógyító forrásait az idegenforgalommal jövedelmeztetni lehet, sőt kell is.

Ma már nálunk is létesültek különböző intézmények azért, hogy céltudatos munkával igyekezzenek hazánk szépségeit és firdőit a külföld előtt ismeretessé tenni és a külföldieket idecsalogtatni.

Ezzel ezen intézményekről nem szólnunk. Inkább arról emlékezünk meg, hogy mit felejtettek el rendezni és mi az, ami az idegenforgalom igazi kitejődésének elsősorban itt Budapesten áll útjában.

Külföldön általában az a hit van Budapestről elterjedve, hogy a „Kelet” egyik legerkölcselenebb városa. Ez ugyan éppen nem igaz, mert erkölcs tekintetében egy cseppel nem vagyunk hátrább, mint akár Berlin, akár Páris, az azonban határozott tény, hogy az erkölcselenség sehol sem jelentkezik meztelenebbül, mint nálunk s éppen ez az akadály annak, hogy a mi Budapestünk fekvésének, gyönyörű környékének, gyógyító firdőinek révén azzá lehessen, aminek lennie kellene.

Aki Budapestet ismeri, jól tudja, hogy az u. n. központi pályaudvar az, amelyen a legtöbb vidéki, külföldről érkező idegen jut be Budapestre s innen jut be a Rákóczy-úton a város belsejébe.

Jöjjen azonban valaki este, reggel, éjjel, vagy akár délnél is, feltétlenül szemébe ötlök neki mindjárt a pályaudvar közelében, de méginkább a Debreceni szálló, arrább az Emke kávéház táján az a rengeteg sok kibontott haju, félig is alig öltözött nő, aki szemtelen tolkodással igyekszik magát az érkező nyakára kötni, vele megkedveltetni.

Ezek a nők mint a megbolygatott méhkas lakói röpködnek ide-oda és minden szemérmert félre téve zaklatják a járókelőket.

Nem idegen, de ha csak egy jobb észűs és izlésű vidéki is feljön Budapestre s ezt látja, lehetetlen, hogy a legcsömörletesebb véleményét ne alkossa meg magának a mi Budapestünk erkölcsi viszonyai felől annyival is inkább, mert a szóban forgó nők főleg éppen a teljesen idegennek, vidékinek látszó férfiakra vetik ki hálójukat és pedig oly erőszakossággal, hogy alig lehet őket lerázni.

Már most hogy lehessen elképzelni, hogy egy ilyen „kalandon” keresztül esett idegen a *valóság*nak megfelelő véleményt alkothasson Budapest erkölcséről. Alkot olyant, amilyent lát, terjeszt olyant, amilyent tapasztalt.

És vajjon milyent terjeszthet, ha undorral kell tapasztalnia, hogy Budapest a társadalom legpiszkosabb osztályából való némberek akaszkodnak rájuk léptenyomon.

Az ezzel bennünket ért vereség kettős, egyik az erkölcsi, amely Budapesttel együtt az egész országot is éri, a másik anyagi, amely elsősorban közvetlen Budapestet s annak is a vendéglős iparát érinti.

Ugyanis Budapestnek épp a szóban lévő részén egész sor előkelő szálló van, mint a Központi, Imperiál, Metropol, Palace stb. szállók.

Az a jóízű idegen és bizonyára módos idegen, — mert ugyebár üres zsebbel senki utra nem indulhat világot látni — mondom, az az idegen, aki már most belekerül a szóbanforgó utvonalba s gyűjti a „taszlatokat”, menekül onnan s ezzel amellet, hogy elriasztották éppen talán az ő igényeinek legjobban megfelelő szállóktól, lehet hogy a város más részén épp oly helyre akad, ahol az előző tapasztalatai újra megisméltődnek s ezzel az idegen véleménye többé soha meg nem ingatható itéletté erősödhetik.

Ákár ezt, akár a jobbik esetet, t. i. azt, hogy a megérkező idegen nyomban az utcai roham után újra vonatra ül s megy tovább, — vesszük, csak az idegenforgalom rovására történő dologról eshetik szó, mert akár így, akár úgy, csak az idegenforgalmat akadályozta meg a dolog, amin pedig segíteni nemcsak lehet, de kell is, mert a becsület és vagyonosodás két legfotosabb tényezője nemcsak az emberi létnek, de a társadalomnak s vele az országnak is.

TÁRSULATI ÉLET

Felhívás a vendéglősökhöz!

A cukorszükséglet biztosítása céljából felhívja a „Székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata” tagjait, valamint azokat a vendéglősöket is, kik egyik ipartársulatnak sem tagjai, hogy 8 napon belül a következőkre adjanak pontos választ:

1. Sulyban mennyi cukrot kaptak eddig a cukorközpont utalványozására havonként?

2. Tényleg mennyi cukorra van szükségük havonként, de *kizárólag* üzletük céljára?

A választ *olvashatóan* írják alá, valamint az utcát és házszámot is írják oda, hogy pontosan meg tudható legyen, hogy van üzletük.

Kinek több üzlete van, minden üzletről adjon ilyen értesítést.

Figyelmeztetjük a felhívott kartársakat, hogy a cukorszükséglet havi mennyiségének megállapítását olyképpen végezzék, hogy *kizárólag* a saját családi és üzleti szükségletüket tartásuk szem előtt, ennél többet, tehát fölösleget ne kívánjanak, mert egyrészt fölösleget nem kaphatnak és másrészt kiteszik magukat annak, hogy visszaélés esetén egyáltalán nem kaphatnak cukrot.

A szükségletek bevallását a cukorközpont ellenőrzés alá helyezi s így az esetleges visszaéléseket igen hamar meg fogják állapítani. Saját jól felfogott érdekét veszélyeztetni tehát az a vendéglős, ki a saját szükségletének megállapításánál mások részére is akar cukrot szerezni, miután ezen intézkedéssel *kizárólag* a vendéglősök cukorellátásáról van szó.

A kitűzött 8 nap pontosan betartandó és a válasz a *Székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatához* VIII., Gyulai Pál-utca 9. címzendő.

Hajós Károly
ipart. elnök.

Mezőgazdaság számára kiutalt szesz felosztása.

Multkori számunkban említettük, hogy a kormány a mezőgazdasági munkások részére kiutalt szeszmenyiség felosztását nem az italmérsi engedélyesekre bízta, hanem ezek mellőzéseével másokat bízott meg a felosztással.

Mi általában nem vagyunk híve annak, hogy a kormány így, egy bizonyos szeszmenyiséget különlegesen utaljon ki a mezőgazdasági munkások számára, mert azt tartjuk, hogy így hivatalos alkalom is adódik arra, hogy még a magyar munkások is pálinkát igyanak és azt megszokják. Holott a magyar munkás pálinkázni nem szokott, éppen ezért igazán kár erre rászoktatni őket.

Az egész dolog tulajdonképpen a földmivelési kormánytól indult ki, aki a pénzügyminisztériumhoz átírt aziránt, hogy a mezőgazdasági munkások számára egy megfelelő mennyiségű szeszt utaljon ki.

A pénzügyminisztérium a kérelemnek eleget tett és a kívánt mennyiséget a földmivelésügyi kormánynak rendelkezésére bocsátotta, aki azután 83767/1917. XII. számú rendeletével intézkedett a kiutalt mennyiség felosztása iránt.

A rendelet értelmében minden törvényhatóság számára a lakosság, illetve a földbirtok arányában a megfelelő szeszmenyiséget kiutalták. A törvényhatóság azután egy úgynevezett szeszfelosztó bizottságot szervezett, amelynek hatáskörébe tartozik azután az egyes törvényhatóságok részére kiutalt mennyiségek felosztása.

Az egyes törvényhatóságok szeszfelosztó bizottságai azután saját hatáskörükben intézkedtek a további felosztás iránt akként, hogy azt az egyes járások útján közvetlenül az előjáróságokhoz, vagy pedig esetleg egyes szövetkezetekhez, mint a Hangya tagjaihoz juttatták, ahol azután az egyes birtokosok között a földbirtok arányában felosztották.

A földmivelésügyi kormány ezen intézkedése nemcsak sérti az italmérő joggal bírók érdekeit, de egyenesen ellentétben áll az italmérsi törvénnyel is, amely kimondja, hogy szeszt kímérni, vagy forgalomba hozni, csak az arra engedéllyel bíróknak van jogában s így mindazon testületek és cégek, amelyek ilyen jogosítvány nélkül foglalkoznak a szesznek, habár csak felosztásával is, tulajdonképpen kihágási eljárás alá volnának vonhatók.

Igaz hogy ez ellen azzal érvelhet a földmivelésügyi kormány, hogy a fentebbi és a szesz felosztására vonatkozó rendelet értelmében a szesz végső felosztásával megbízott községek, illetve szövetkezetek a felosztással járó munkájukért haszonban nem részesülnek, mert csak ugyanazon árban adhatják ki a szeszt, mint amilyenben az hozzájuk jutott s csupán csak bizonyos csekély kezelési költséget számíthatnak.

Hanem éppen ezen kezelési költség felszámításában van az a haszon, amitől a földmivelésügyi kormány az italmérsi törvény rendelkezései ellenére megkárosította az italmérő jogai bírókat. Mert elvégre nem közömbös az, hogy az a bizonyos kezelési költség a háborus konjunkturákat amugy is alaposan kihasználó

szövetkezetekhez, vagy más cégekhez jut-e, vagy pedig az amugy is nagy nehézségekkel küzdő s italmérsi adókkal, illetékekkel megterhelt vendéglősök és kocsmárosok kezébe-e.

Mindeztől eltekintve azonban különben is, mint fentebb kifejtettem, egyáltalán nem engedi meg az italmérsi törvény az ilyen közvetítéseket s ép azért a rendelet nemcsak ezen magánjogi vonatkozásban, de közjogi vonatkozásában is helytelen, mivel egy meglévő törvényes rendelkezéssel áll ellentétben.

Elhibázott dolog volt tehát már maga az a gondolat is, hogy a mezőgazdasági munkásoknak egy bizonyos mennyiségű szeszt kiutaljanak s ezzel mintegy hivatalos buzdítást adjanak a népnek a pálinkaivásra. De törvényellenes amint látjuk a felosztásra vonatkozó rendelet is, amikor a felosztást nem az arra egyedül jogosultsággal bíró engedélyesek útján eszközli s éppen a vendéglősipar szempontjából pedig egyenesen káros, mikor a felosztás által netán elérhető haszontól azokat fosztja meg, akik ezért tetemes adót és illetékeket fizetnek.

Az ilyen eljárás ellen fel kell emelni szavunkat és követelni, hogy a kormány a szerzett jogokat annyival is inkább tartsa tiszteletben, mert a jogokra már eleve is hatványozott mértékben kirója és követeli a köteleességeket az adózás által és követelni, hogy ha szeszfelosztásra került mégis a sor, annak eszköztesét az arra jogosultsággal bíró engedélyesek útján hajtassa végre.

Hol a krumpli?

Kaptuk és adjuk a következő panaszos levelet:

„Két vagy három hónappal ezelőtt a központi liszthivatal küldött burgonya utalványt két hónapig, minden hónapban egyet, egyszer 50, egyszer 60 kilósat. Ezt az utalványt bármely hatósági bódénál be lehetett váltani.

Hát ez még csak valahogyan megjárta, hanem most egy hónapja változtattak a renden. Ugyanis küldöttek postán ajánlva egy értesítést, hogy részemre, azaz üzletem forgalmára kiutalnak 100, azaz száz kilo burgonyát és a mellékelt csekken fizessem be az érte járó összeget, ha a burgonya kell.

Hát mindenesetre megörültem, hogy a főváros így gondoskodik róluik, bár azt sem tudtam, hogy vajjon mennyi időre lett ez kiutalva. Továbbá értesít bennünket a liszthivatal, hogy ha lefizetem az összeget, a burgonyát akadály nélkül átvehetem a Csillag-utcában.

Persze siettem befizetni az összeget. Megkérdek egy fuvarost, hogy mennyiért hozza haza azt a két zsák krumplit, azt mondja:

„Nem szívesen, de 10 forintért haza hozom.”

No ennyit már nem adok érte, — gondolom — elhozok villamoson.

Vettem magam mellé egy embert, elmentek a Csillag-utcába délelőtt 10 órakor.

Ott várakozom fél 12 ig, akkor azt mondják: „Itt már nincs krumpli, hanem menjen a Ráday utcába.”

Közben az embereim azt mondja, hogy

ő már többet nem mászkál, tehát haza megyünk. Másnap nem ér rá az emberem, hanem harmadnap megyünk a Ráday-utcába. Most itt meg azt mondják:

„Jó kérem. Már elfogyott. Tessék majd a jövő héten jönni.”

Jól van. Elmegyünk a jövő héten és ekkor hosszas várakozás után ismét azt mondják:

„Ja kérem ezt már fölslatták! Hanem menjenek a községi kenyérgyárba. Kőbányán a Százados-uton van.”

Szent Isten! Hát hogyan hozzam haza Kőbányáról Óbudára?

Ismét megkérdeztem a fuvarost, mennyiért hozza haza. Most már 15 forint.

No hát ezt is megpróbálom. Az emberemmel kimegyünk Kőbányára.

Nagy nehezen megtaláljuk a kenyérgyárat. Odamegyünk. Kérni a portás, miért jöttünk? Mondom, krumpliért, még pedig messziről, Óbudáról.

Azt mondja a portás, hogy pedig hiába jöttünk, mert csak az kap, akinek száma is van, nemcsak csekkeje. Én pedig ezt a számot nem kaptam egyáltalán. Pénzem bent fekszik a községi kenyérgyárnál és sem pénz sem krumpli, ami pedig igen kellene.

Most már igazán nem tudom, hogy mit tegyek, hogy hol kapom, ha igaz, a krumplimat.

Ezért fordulok Önökhöz, hogy szíveskedjenek egy kis felvilágosítást adni, hogy mit tegyek.

Budapest, III., Rupp Imre-u. 17.

Tisztelettel

Kuti Istvánné vendéglős.

Miután a szóban levő ügyben legjobb akarat mellett sem tudunk kiutat ajánlani, adtuk a levelet azzal a kéréssel, hogy talán akad emberbaráti érzésű jószívű szakértő, aki Kutinének megadja a kívánt feleletet.

A szerkesztőség.

A borralaló eltörlése.

A pincérek legutóbbi bérmozgalma, mely különben a munkaadónál is méltánylásra talált, egyidőre ismét időszerűvé tette a borralaló kérdését. Ez egyszer nem a pincérek kezdeményezték ezt a mozgalmat, hanem a fővárosi kávépartársulat hozta a borralaló eltörlését napirendre. Nem hiszük, hogy ennek a kérdésnek a megoldása a három érdekelt fél kívánságának és érdekeinek megfelelően hamarosan sikerülni fog. Ebben az ügyben a munkaadón és munkáson kívül még a vendégnek is van hozzászólási joga. És ha az előbbi kettő valahogyan meg is egyezik, kérdés, hogy ezt a kölcsönös megegyezést a vendégek nem hiúsítják-e meg. Erre vonatkozólag van már nekünk egy gyakorlati példánk. *Groszner* sopróni fogadós kölcsönös megállapodással egyik üzletében fix fizetés mellett alkalmazott pincéreket és a borralaló adását megszüntette; a vége az lett, hogy a pincérek kérték a „régii rend visszaállítását”, mert a vendégek szívesebben adtak borralalót.

Nagyon messze mennénk, ha mi most a borralaló mellett és ellene szóló érveket felsorolnánk. Svájcban legutóbb a pincérek is foglalkoztak ismét a borralaló eltörlésével és új szempontokból tár-

gyalták ezt a kérdést. Azt mondták: „Tagadhatatlan, a borralaló eltörlése a pincéceket társadalmilag és etikailag emelné, de a sok egyéb okok mellett azért is követelik a fixfizetéses alkalmazást, mivel csak akkor lehetne a munkásvédelmi törvényeket a pincécekre is kiterjeszteni és alkalmazni. Hiába intézkedik a törvény a heti szabadnapról, az alvás idejéről, lakásról, ünnepekről és vakációról, ennek keresztülvitelét a pincécek maguk akadályozzák meg a — borralaló reményében.“ Guyer, a „Hotelwesen der Gegenwart“-ban a borralaló eltörlése ellen érvel.

Nem tudjuk, gyakorlatilag hogyan akarják a fővárosi kávéosok a borralaló eltörlését megvalósítani, de mivel a mostan fennálló kávéházi üzleteknél a mai munkás- és bérvizonyok vannak az üzem- és fenntartási költségekbe kalkulálva, lehetnek tartjuk, hogy nagyobb önmegterhelést vállaljanak. S így valószínűleg a vendéget kívánják a kiszolgálási díjjal, „borralaló pótlóval“ néhány százalékkal megterhelni. Ez igen egyszerűen hangzik, azonban a mai magas kaució főpincérrendszer mellett hogyan történjen az arányos fizetésrendezés a felszolgáló-, víz-, újsághordó és esetleg fizetőpincér között, ez egyelőre nyílt kérdés marad. *Közmegelegedésre* ezt a kérdést nem lehet olyan könnyen megoldani.

Mivel lapunk intenciója szerint minden szakmófogalmat, amely a vendéglős- és kávéipar fejlődése érdekében történik, támogatunk, a fővárosi kávéipartársulat reformtörökését mi is örömmel üdvözljük. A kitűzött cél érdekében azonban felhívjuk az ipartársulat vezetésének figyelmét arra, hogy *Erfurtban*, mint azt a *Fogadó* annak idején megírta, a fogadósok ipartársulata és a pincéregylet között történt közös megállapodás szerint eltörlték a borralaló, a vendégeknek a számlához néhány százalék „kiszolgálási díjat“ számítanak hozzá s az alkalmazottakat fix fizetésben részesítik. Nem volna-e célszerű az ügy érdekében az ott már bevezetett rendszert előbb tanulmányozni? P. Gy.

KÜLÖNFÉLE KOZLEMÉNYEK.

A sajt árának szabályozása. Az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke 54.000. sz. rendeletével a tehén- és juhtejből készült sajt forgalmát a következőkben szabályozza újra: Elsőrendű lipthói-, székely-, stb. turó, juhtej és tehéntej, illetve juhturó és tehénturó keverékéből készült sajt, amelynek zsirtartalma szárazanyagban legalább 35 százalék, víztartalma pedig legfőbb 55 százalék, ennek legmagasabb ára a termelő (gyáros) és kereskedő közötti viszonylatban kilogrammonként 7 K 60 f., a kereskedő és fogyasztó közötti viszonylatban kilogrammonként 9 K. Másodrendű lipthói-, székely-, stb. turó, juhtej és tehéntej, illetve juhturó és tehénturó keverékéből készült sajt, amelynek zsirtartalma szárazanyagban legalább 25 százalék, víztartalma pedig legfőbb 60 százalék, ennek legmagasabb ára a termelő (gyáros) és kereskedő közötti viszonylatban kilogrammonként 6 K 80 f.,

a kereskedő és fogyasztó közötti viszonylatban kilogrammonként 8 K 40 f. Soványturó, kevert sajtjéleség, amelynek zsirtartalma szárazanyagban legalább 12 százalék, víztartalma legfőbb 60 százalék, ennek legmagasabb ára a termelő (gyáros) és kereskedő közötti viszonylatban kilogrammonként 3 K 50 f., a kereskedő és fogyasztó közötti viszonylatban kilogrammonként 4 korona 60 fillér. Engedélyt ad továbbá magában a rendeletben megnevezett termelőknek bizonyos teljes tehén- és juhtejből készült sajtjélek gyártására és azok legmagasabb árát a fogyasztó részére a következőképpen állapítja meg: „Bélhalmi csemege-sajt“ 12 K 60 f.; „Derby Sajt“, legalább 5 dekagrammos darabokban, ára darabonként 60 f.; „Dóri Pusztai Csemege-sajt“, ára 22 dekagrammos darabonként 3 K 11 dekagrammos darabonként 1 K 60 f.; „Fogarasi Csemege Sajt“, ára 20 dekagrammos darabonként 1 K; „Havasi Sajt“, ára legalább 7 dekagrammos darabonként 65 fill.; „Imperial Marke Heller“, ára legalább 5 dekagrammos darabonként 60 f.; „Limburgi Csemege Sajt“, ára kilogrammonként 12 K 60 f.; „Noszolyi Sajt“, ára kilogrammonként 12 K 60 f.; „Palocsai Kárpáti Sajt“, ára kilogrammonként 11 K 50 f.; „Palocsai Romadour Sajt“, ára 30 dekagrammos darabonként 3 K 60 f.; „Paloncai Téglá Sajt“, ára kilogrammonként 12 K; „Pálpusztai Csemege Sajt“, ára legalább 5 dekagrammos darabonként 60 f.; „Pókafai Trapista“, ára kilogrammonként 9 K; „Romadour“, ára 12 dekagrammos darabonként 1 K 9 f.; „Soproni Kövér Sajt“, ára 10 dekagrammos darabonként 1 K 20 f.; „Dobói Csemege Brinda“, „Különleges Juhturó“, ára fabödönökben kilogrammonként 14 K, 31 dekagrammos fadobozonként 6 K, 8 dekagrammos fadobozokban 1 K 40 f.; „Liptói Csemege Juhturó“, ára kilogrammonként 12 K; „Székely Csemege Juhturó“, ára bödönökben kilogrammonként 11 K, hólygban kilogrammonként 12 K. belül kilogrammonként 12 K 50 f.; „Cemege Juhturó“, ára kilogrammonként 12 K; „Tiszta Bánáti Juhturó“, ára kilogrammonként 8 K; „Gogmán-féle Csemege Sajt“, ára kilogrammonként 13 K; „Zombori Juhturó“, ára kilogrammonként 9 K; „Zombori kevert (bödön-) turó és zombori tehén- (bödön-) turó“, ára kilogrammonként 8 K. Az erdélyi kemény vagy félkemény juhsajt (paraszt-sajt) legmagasabb ára a fogyasztó részére kilogrammonként 9 K. A bevezetésben elősoroltakon kívül még úgy intézkedik a rendelet, hogy az étkezési helyeken kiszolgált sajtért a fogyasztó részére megállapított áron felül 40 százaléknál nagyobb ár nem követelhető.

Furcsa cégér. A reklám különös módjáról olvastunk a napokban a napilapok hasábjairól. Egyik nógrádmegyei község kocsmárosnéja egy fiatal parasztlányt arra tanított be, hogy mondja el mindenkinnek, hogy álmában megjelent a Szűz Mária szentek társaságában s a szentek társasága a háboru végéről beszélt neki.

A lány olyan élénk színekkel tudta elmondani a dolgot, hogy mindig több meg több hívőre akadt, kik seregesen tódultak hozzá.

A hir szárnyán messze falvakba eljutott az eset s mindig nagyobb tömegek zarándokcsapat kereste föl a lányt.

A zarándoklás föltűnt a csendőrségnek is s a nyomozás folyamán felügyelet alá helyezték a lányt, amikor is kiderült, hogy az egész dolgot az illető falu kocsmárosnéja eszelte ki csak azért, hogy kocsmája forgalmát emelje.

Ide a pontot mármint bátran ki is tehetnének, mert az eset, mint a reklámnak igen furcsa, lelketlen módja, tulajdonképp eddig érdekel bennünket.

A folytatás már a lelketlenül elbolondított népre jellemző. Ugyanis alig hogy a csendőrség a lányt a közönségtől elszigetelte, egy paraszttasszony kezdte ugyanazt hirdetni, amit a lány hirdetett.

Ekkor közbelépett az esperes s intézkedni próbált, hogy ez asszony elhallgasson. Ámde az asszonynak akkora volt már ekkor a pártja, hogy az esperest még a templomba sem akarták beereszteni, hogy egyházi teendőit végezhesse és csendőrségre volt szükség, hogy a rend helyreálljon.

Borvásárlók figyelmébe. A múlt és az előző évben tudvalevően igen sok helyen nagyon rosszul fizetett a szőlőtermés, ami aztán a jó borok iránti nagyobb keresletet vonta maga után. Az ismert „Visontai és mátrahegyaljai szőlőtelepek borért. r. t. igazgatóságát is ez indította arra, hogy a régi évjáratok feltéve örzött kincseit forgalomba hozza. A Visontamásra bormerelő társ. szőlőtelepein különben a múlt évi termés is jól beütött és ezt a jentiekkel ezuttal is a t. borvásárló vendéglősök figyelmébe ajánljuk.

Egy szerénytelen nyaraló. Köztudomású, hogy az osztrák fürdők élelmiszerekkel való ellátása nehézségekbe ütközik, ennél fogva sok fürdő és nyaralóhely az idén vendégre nem reflektál. Kivételt Ischl képez, itt a fürdőbizottság kijelentette, hogy vendégeket szívesen fogad, de a kifogástalan élelmezésért garanciát nem vállal. A napokban egy bécsi kereskedő egy ischl-i szállodásnál levélileg néhány hétre egy két-ágyas szobát rendelt, egyben mellékelte egy nyilatkozatot is, amelyet *aláírva* odautazása előtt visszakért. A nyilatkozat a következőket tartalmazta: „Alulírott elvállalom, hogy üzletemben Önt és nejét élelmezem s kötelezem magamat arra, hogy reggelire egy-egy nagy pohár tejes-kávét, 2 vagy 4 darab kétszeresített vagy más fehér-süteményfélét, délelben egy-egy levest, egy husételt főzelekkel, tésztát, kenyeret és vacsorára személyenként két tojást vagy ebből készült ételt, két főzeletet vagy husételt kiszolgáltatok. Amennyiben bármiféle okból Önnek ezen élelmiszereket kiszolgáltatni nem tudnám, vagy az előző évinél kisebb adagokban szolgáltatnám fel s Ön emiatt kénytelen volna fogadómát elhagyni, úgy kötelezem magamat arra, hogy Önnek az ide- és visszautazást II. oszt. gyorsvonaton, podgyász-kiadást, kocsiköltséget vasútra és vasútról és az összes mellékiadásokat szállodám elhagyásakor megtérítem.“ — Természetesen ez a nyilatkozat nem lett aláírva.

Rendelet a pótkávéról. A hivatalos lap közli a pótkávé forgalomba hozatalára vonatkozó kormányrendeletet és a pótkávé legmagasabb árát.

A rendelet értelmében mindazok, akik bárminemű kávépótlót előállítanak, avagy nem a közvetlen fogyasztás céljaira raktáron tartanak (nagykereskedők), a detailkereskedők, ha készletük az 50 kilogrammot meghaladja, kávéosok, cukrászok és vendéglősök is, kötelesek készleteiket a Hadi Termény Részvénytársaságnak bejelenteni. A H. T. jogosítva van megvizsgálni a bejelentett helyességét. A kormány a bejelentett készleteket zár alá veszi s azokkal birtokosok csak a H. T. utasítása szerint rendelkezhetnek. A nagykereskedők a zár alá vett készletekből a zár alá vétel hatályának megszűntéig 3 mm.-t külön engedély nélkül forgalomba hozhatnak, a kávéosok, vendéglősök pedig három hónapi szükségletnek megfelelő mennyiséget felhasználhatnak. A behozott pótkávé is zár alá veszik, ezt is be kell jelenteni a H. T.-nek. Az importált pótkávé felhasználását és forgalombahozatát a Közélelmezési Hivatal állapítja meg. A rendelet megállapítja a pótkávé legmagasabb árát is. Gyári eladásnál (100 kilogrammokban) faládákban 194, 201, 205, 210 korona, papirtekereszkben 188, 190, 196 továbbeladás céljára — nem a közvetlen fogyasztónál — faládákban 202, 209, 213, 218 korona; papirtekereszkben 196, 198, 204 korona. A közvetlen fogyasztás céljára árusított kereskedő 1 kg. tiszta súlyú pótkávéért a következő árakat követelheti: faládikákban vagy kartonokban fél kilogrammos csomagokban való eladásnál 2 korona 30 fillért, negyed kilogrammos csomagokban való eladásnál 2 korona 40 fillért, egyötöd kilogrammos csomagokban való eladásnál 2 korona 45 fillért, egyhatod kilogrammos csomagokban való eladásnál 2 korona 46 fillért. Bárminő papirtekereszkben negyedkilogrammos csomagokban 2 K 20 fillért, egyhatod kilogrammos csomagokban való eladásnál 2 K 22 fillért, egytizenketted kilogrammos csomagokban való eladásnál 2 K 28 fillért. Amennyiben az eladás 1 kilogrammnál kisebb mennyiségben, csomagonként történik, az egyes csomagokért nem követelhető legmagasabb ár, mint faládikákban vagy kartonokban való eladásnál fél kilogrammos csomagért 115 fillér, negyed kilogrammos csomagért 60 fillér, egyötöd kilogrammos csomagért 49 fillér, egyhatod kilogrammos csomagért 41 fillér, bárminő papirtekereszkben való eladásnál negyed kilogrammos csomagért 55 fillér, egyhatod kilogrammos csomagért 37 fillér, egytizenketted kilogrammos csomagért 19 fillér. A pótkávé csak igazolvány mellett lehet szállítani. Az igazolványokat a H. T. állítja ki. A rendelet hatályon kívül helyezi a pótkávéra vonatkozó azokat az adásvételi ügyleteket, amelyek a rendelet életbe lépésétől előtt jöttek létre s kimondja, hogy a teljesítést azok alapján nem lehet követelni, valamint a nem teljesítésért nem jár kártérítés. Aki a rendelet ellen vét, hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 korona pénzbüntetéssel büntetendő. A rendelet június 20-án lépett életbe.

A Krupp-gyár megvette a Szandrik-részvénytársaságot. A berndorfi Krupp-gyár részvénytársaság megvette a Magyar Országos Központi Takarékpénztártól a „Szandrik“ magyar ezüst- és fémáru részvénytársaság részvénytöbbségét és így megvásárolta az egész vállalatot. A Szandriknak Bars megyében, *Alsódáronon* van a gyára, amelyet most a Krupp-gyár, amely Európa legnagyobb szakmabeli vállalata, modern és szakszerű vezetés alá fog helyezni. Ezzel az üzlettel van összefüggésben az Országos Központi részvényeinek nagy áremelkedése. A Krupp-gyár egyébként Ausztriában is hasonló két gyárat vett meg, aminek következtében alaptőkéjét is fel fogja emelni.

Kecskére káposztát... Grácban 250.000 korona alaptőkével megalakult a „Stájerországi gyümölcs- és főzelék értékesítő társaság.“ Az igazgatóságban helyet foglal az első gráci sertőzde r.-t. elnöke, a Reinighaus sertőzde r.-t. alelnöke, a goessi sörgyár r.-t. igazgatója, a marburgi Götz-féle sörgyár igazgatója és az alpesi sörkartell vezértükára. — Tehát, ha nem lehet sört felmenni, úgy a gyümölcs- és főzeléklélén fognak nyereszkedni. A gyümölcsből egyébként gyümölcsbort és pálinkát fognak gyártani.

A m. kir. állami munkaközvetítő hivatal (Budapest, VIII., József-u. 33.) legújabb heti közleménye (plakátja) szerint a budapesti közhasznú munkaközvetítőknél foglalkozást kaphat 496 szállodai, vendéglői és kávéházi alkalmazott.

Foglalkozást keres 197 szállodai, vendéglői és kávéházi alkalmazott.

Kávé sem lesz már. A kávéközpont értesítette az összes vidéki városok hatóságait, hogy u. n. szemeskávét nem tud tovább kiszolgáltatni. Akinek készlete van, köteles bejelenteni, hogy a kávéközpont rendelkezessék felette. Tiszta szemeskávét helyett ezután már csak kávépótlékokt adnak egynegyedrésznyi kávéval keverve, de azt is csak a családtagok arányában. A kiszolgáltatandó mennyiséget július 10-ig fogják közhírré tenni. A kávérendelet azt is megparancsolja, hogy a kávéházak, kávémérések meglévő készleteiket szintén a rendelet értelmében kikötött keverés mellett használhatják föl.

GYASZROVAT. Scheiber Lajos aradi vasuti vendéglős hosszú szenvedés után folyó évi június hó 13-án, 52 éves korában, Gyulán elhunyt. Özvegyiségre maradt neje, két gyermeke és kiterjedt rokonsága gyászolja. Benne a Fogaóld gárdája egyik régi, törhetetlenül kitartó tagját vesztette el.

Siposs Andor Gyuláné dapsai Dapsy Erzsébet Siposs Andor Gyula kassai gyárosnak, a kereskedés iparkamarai elnöknek neje életének 58. évében hirtelen és váratlanul elhunyt. Az elhunyt nagy tevékenységű, kiváló tagja volt a kassai társadalmi életnek.

Áldás és béke hamvaikra.

Jó barátok társas-összejövetel.

(Összejövetel minden szerdán délután 4 órakor.)

1917. július 4-én Schmid Konrád vendéglős urnál, VII., Aréna-ut 5.

1917. július 11-én Leirer János vendéglős urnál, IX., Mester-utca 13.

1917. július 18-án Subik János vendéglős urnál, X., Korponai-ut 7.

1917. július 25-én Hajós Károly vendéglős urnál, Farkasvölgy, Csendőrlak-tanya.

1917. augusztus 1-én Tompa Lukács vendéglős urnál, Márton-utca.

1917. augusztus 8-án Mayer István vendéglős urnál, IX., Drégeli-utca 5.

Kutyák a vendéglőkben.

Nálunk is épen úgy, mint külföldön az illetékes hatóság, rendeletet bocsátott ki arra vonatkozólag, hogy kutyákat a vendéglőkbe és kávéházakba bevinni nem szabad.

Azokban míg külföldön, így különösen Németországban ezen rendelet betartására a legszigorúbban ügyelnek, addig nálunk ez a rendelet is épen úgy, mint sok más, nincs végrehajtva. Nálunk nem egy társaság viszi magával kedvenc kutyáját a vendéglőkbe és kávéházakba, ahol az a kicsiknek ugyan nagy öröme, de viszont a nagyoknak érthető bosszúságára nyargalászik ide-oda s okoz kisebb-nagyobb kellemetlenséget.

Most nem célnak arról szólni, hogy a rendelet végrehajtása milyen üdvös és feltétlenül kívánatos volna tisztán egészségügyi szempontból is, hanem elmondunk egy esetet, mely beigazolja, hogy magára a tulajdonosra nézve is milyen kellemetlen a vendégeknek rendeletellenes magatartása.

Egyik jönevű budapesti vendéglőnek állandó látogatója volt egy katonatisztkéből és földbirtokosokból álló nagyobb társaság, ezeken kívül pedig egy főleg pénzügyi tisztviselőkből és írókból álló másik társaság.

A két társaság nagyon jól elért egymás mellett mindaddig, míg az első helyen említett társaság egyik hölgytagja egy kutyával nem jelent meg egy vacsora alkalmával a helyiségben.

A kutyá kezdetben híven meglapult úrnője mellett, később azonban szabadon nyargalászott a helyiségben s épen a szomszéd asztaltársaság előtt simogatta és becézgette meg egy pincérleány. A szomszéd társaság egyik írótágya ezen jelenet felett felháborodva rászólt a pincérleányra, hogy azonnal mossa meg a kezét, mert még sem járja, hogy így, a kutyát simogató kezével hozzon nekik ételeket.

A hölgyet természetesen bántotta az, hogy kutyájával szemben nem mindenki viselkedik olyan gyöngéd érzelmekkel, mint ő és társasága, ezért panaszkodott az írő megjegyzése miatt, amire az egyik katonatiszt, egy főhadnagy átszólt az írő asztalához és kérdőre vonta az írót.

Szóváltás támadt, aminek eredményeképpen az írő elővette a névjegyét, reá írta lakását, tehát provokálta a főhadnagy urat. A további fejlemény azután már nem tartozik reánk, csak megjegyzem, hogy az eset rendkívül kellemetlen bonyodalmúvá lett, aminek következtében, mintha az esetről a tulajdonos tehető volna, épen a tulajdonos szenvedett kárt, mert mindakét társaság kimaradt és vendéglőjét elkerülte.

Nem egyedülálló ez az eset, hanem többször is lehetne felhozni annak igazolására, hogy az ilyen rendelet-megszegések mindig kellemetlenséggel járnak magára a tulajdonosra nézve is s épen azért az ajánlhatjuk, hogy szigorúan ragaszkodjunk a törvényes rendhez és akármilyen magasrangú legyen is az a vendég, tiltsuk el attól, hogy kutyáját a

vendéglő vagy kávéházi helyiségbe bevigye. Mert nem lehet a többi vendéget kitenni annak, hogy egyesek sokszor természetellenes kedvteléseit elnézze és annak kellemetlen következményeit a tulajdonos is eltűrje.

A főpincérek helyzete a bliccelő vendéggel szemben.

A szegény főpincérnek ugyancsak nem mindig irigylendő a helyzete. Nemcsak hogy reggeltől estig, vagy megfordítva robotolnak, dolgoznak s a túlfeszített munkával teszik tönkre egészségüket, de igen sokszor keresményüket is ráfizetik piszkos lelkiismeretű emberek csalásaira. Mert nem minden ember tartja kötelességének a fizetést, ha fogyasztott. Különösen pedig az a gyakori, hogy nem annyit fizet meg, mint amennyit fogyasztott.

Igaz, hogy sokszor — pláne hosszabb tartózkodásnál — megesik, a legjobb hiszemű és legkifogástalanabb gondolkodású emberrel is, hogy valamit kifelejt bementeni és kifizetni. Hanem ennek az örve alatt igen sokszor holmi hanyag eleganciából szoktak sokan megfélemleni a fizetésnél arról, hogy mi mindent fogyasztottak.

Ez aztán természetesen mindig a főpincér rovására megy, mert hiszen bent mindent fölirtak, mi mindent adtak ki. Így a kiszolgáltakert a főpincér felelős.

Képzelnék el a mai horribilis árak mellett, hogy most mit flizethet rá egy főpincér már akkor is, ha csak egy-két kisebb kaliberű szélhámossal akad is össze, hátha még vérbelire akad!

A legtöbbször jobb vendéglőnek és kávéháznak van u. n. bliccelő asztaltársasága. Ezek állandó vendégek, akik nap-nap után megjelennek, megisszák a maguk 10—20 vagy annál is több pohár vagy üveg sörét, borát, de akik között mindig akad egy-kettő, aki még tévedésből sem az elfogyasztott mennyiséget mondja be, hanem mindig kevesebbet.

Tudja ezt a gazda, a főpincér maga is, de nem tehetnek a dolog ellen semmit, mert vannak a társaságban olyanok is, akiket az esetleges kijavítás vagy felelősségrevonás annyira kellemetlenül érinthet, hogy annak kitenni nem lehet, nem szabad.

Az ilyen bliccelő uraknak már egész betegségévé vált, hogy valamit elblicceljenek s bizonyára a legholdogtalanabbul távoznának a társaságból, ha rossz szokásukat ki nem elégíthetik.

Hogy azonban az ilyen dolog milyen súlyosan érinti a főpincért, azt el lehet képzelni.

Én magam figyeltem meg egy ilyen társaságot hosszabb időn át.

Társadalmilag véve nagyon tekintélyes társaság volt, amelynek tagjai közt akadt 2—3. aki a bliccelés csunya szenvedélyét űzte úgy, hogy az elfogyasztott 7—8 pohár sör helyett nap-nap után 2—3 mal kevesebbet mondott be fizetés alkalmával.

Így a főpincér ezen társaságnál napi 8—10 pohár sört fizetett rá, ami 4—5 korona napi veszteséget jelent.

Epen ezzel a társasággal esett meg, hogy a főpincér végre megunván ezt a rut eljárást, úgy igyekezett az illető „urakat” jobb belátásra téríteni, hogy állandóan az asztal körül foglalatzkodva, újabb rendelésnél maga hozta és szolgálta föl a sört. Általában észrevehetővé tette, hogy tudja, mennyi fogyott.

De ez sem használt. Fizetéskor épp oly nyugodt lelkiismerettel mondták az „urak” a „szokásos” kevesebbet, mint eddig.

Ez az eljárás azonban már kihozta a főpincért a sodrából s kezdetben szépen figyelmeztette az „urakat”, hogy tévedni méltóztattak. Majd mikor azok gorbombáskodni kezdtek, akkor az igazát érző főpincér, magáról megleledkezve, csunya becsületsértéssel illette, sőt arculütéssel fenyegette az „urakat”.

A dolognak természetesen bíróság előtt lett folytatása s épen ezen alkalomból hozom fel a dolgot.

Az „urak” durva becsületsértés miatt emeltek panaszt a főpincér ellen és kérték a terhelt főpincér becsukatását, mert az ő „egyszeri tévedésüket” figyelembe nem véve, velük gorbombáskodott stb., mikor elfelejtettek egy-két pohár sört bementeni.

A főpincér védekezésében előadta a tényállást, hogy ezek az „urak” nem ezen egy alkalommal, hanem mindig, egész rendszeresen felejtették el a szóbanforgó pár pohár sört bementeni s ezzel neki nagy kárt okoztak. Midőn pedig szépen és udvariasan figyelmeztette az „urak”-at tévedésükre, vele durván bántak el és lehordták stb. Ő tehát jogos felháborodásában használta a becsületsértő kifejezéseket és fenyegette arculütéssel a panaszosokat.

A bíróság a főpincér állítására bizonyítást rendelt el, aminek felvételére azonban nem került a sor, mert panaszosok jobbnak látták becsületük foltozását a bíróság előtt nem kérni és panaszsukat visszavonták.

Az eset azért föltétlen jellemző, mert rámutat a bíróság azon egyedül helyes felfogására, hogy az „urak” ilyen viselkedése esetén a főpincér felháborodását s a megengedettnél súlyosabb, erősebb

fellépését is menthetőnek, így büntethetetlennek minősíti.

Ez helyes is, mert akármilyen gavallér és nagy ur lehet valaki, azért nincs joga ezt az „előkelőségét” mások megkárosítására használni.

Sajnos, azonban következményében mégis kellemetlen lett az eset a főpincérre is, mert egyébként jó állását el kellett hagynia, ami föltétlen anyagi károsodásával is járt. A gazda ugyanis nem tudta elnézni a skandalumot s főpincérnek felmondott.

Nézetünk szerint az ilyen vendégek miatt nem szabad egy tisztviségesen dolgozó főpincérnek károsodnia, sőt magának a gazdának kellene a főpincér segítségére mennie. Mert vajjon kitől várhatson legfőképp és első sorban segítséget, ha nem a főnökétől?

S habár mi is azt ajánljuk, hogy az ilyen vendégekkel szemben is a lehető legkíméletesebb módon kell eljárni s esetleg őket rossz és másnak kárt okozó eljárásokról leszoztatni, van arra is mód, hogy az ilyen urak a bíróság elé állítsanak, hogy teljes mivoltukban le legyenek leplezve, könyörtelenül kipellengérezve. Csak arra kell vigyázni, hogy ha a dolog nem megy simán, ott legyen kéznél a két tanu, akiket már jó előre avasson be az „urak” műveletének megfigyelésébe.

Ha a főpincér bizonyítani tud, föltétlen pernyertes lesz.

A vendéglői „bliccelők” második csoportjába tartoznak a „hivatásosok”, a vendéglők szélhámosai.

Ezeknek egy tipikus alakjáról hallotunk nem is oly régen.

A főváros vendéglőiben egyik nap itt, másik nap ott jelent meg egy apa egy-két gyerek kíséretében. A papa evett-ivott jól. A gyerekek is eszegettek. Egyszer csak a papa fölkel a helyéről. Távozott, amint az egészen közönséges dolog. Kinek tűnt volna fel a gyerekek mellett egy kis időre távozni.

Hanem mikor már sokáig nem jelent meg a papa, meg nem állhatta a fizetőpincér, hogy oda ne menjen a gyermekekhez:

- Kis legények, hol van a papa?
- A papa?
- Igen, a papa!
- Melyik papa?
- Hát az az ur, aki itt ült velük. Melyik másik volna?
- Az nekünk nem papa. Az az utcán szolitott meg bennünket, hogy nem akarunk-e vele ebédelni urasan vendéglőben. Hát persze, hogy akartunk. Ide is jöttünk. Itt meg aztán azt mondta egy-

**Uri- és női divatcikkek nagy választékban a
legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig kaphatók
Raduli és Demeternél
Budapest, VIII. ker., Rákóci-ut 61. A Keleti pályaudvar közelében.**

szercsak, hogy várjuk meg, míg visszajön. Hát mi azért várunk.

„Szegény főpincér csak hüledezett a gyerekek magyarázata alatt s másnap, harmadnap már maga is mosolygott, bár fanyarul, mikor megballotta valamelyik kollégájától, hogy az is úgy járt a „papával”.

Pedig itt nem mosolyogni, meg hallgatni kellett volna. Mert az ilyen szélhámuskodásnak gyökeresen elejét kell venni még pedig úgy, hogy azonnal jelenteni kell a dolgot a lapoknál, hogy lehetőleg rövid idő alatt az egész országban az összes érdekeltek tudomást szerezzenek róla.

Alapos leírás után ugyanis vagy nem mer többé szélhámuskodni az illető, vagy pedig a pontos leírás után könnyen felismerhető „gyermekes apát” könnyű a családi viszonyra alapított szélhámuskodása közben „családja köréből” kiragadni és a hüvöstre tetetni.

Ilyen és hasonló esetben tehát csak a gyors közhírre tevés segít és egyenesen bűn, hogy a becsapott ember által érzett szégyenérzés elhallgattasson bennünk.

NYILT-TER*).

JÓFORGALMU

VENDÉGLŐ

forgalmas helyen, az üzlettől való visszavonulás miatt eladó. Cím a Fogadó kiadóhivatalában, Budapest, VIII., Gyulay Pál-ut. 9. 2-3.

Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

A mi barátaink.

A posta messze idegenből, Montenegrónak Bar nevű helységéből hozta az alábbi levelet, melyet egész terjedelmében közlünk annyival is inkább, mert nekünk is az a nézetünk, hogy gazdát és pincért annyira közös érdek kapcsol össze, hogy nem is lehet másnak elképzelni őket, mint munkatársaknak.

Ennek a viszonynak ápolásán fog munkálkodni a Fogadó mindenha, hogy minél szorosabbra fűzhesse a mának munkaadóját, a főnököt, gazdát a *holnap* munkaadójával a pincérrel, a leendő gazdával, főnökkel, akik előbb vagy utóbb, de teljes kartársi viszonyba kerülnek egymással.

A sorok itt következnek.

Montenegró, 1917. jun. 22.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy egy kissé elkésve bár — szaporítsam azon sokaknak a számát, akik a „Fogadó” élére kerülése alkalmával üdvözölték.

Az a sajnálatos — több, mint ezer kilométer — távolság akadályozott meg, hogy ily későn írom ezen üdvözlő soraimat, de talán még elég jókor ahhoz, hogy az, akihez

íródott, épp oly jó indulattal fogadja és épp oly figyelemmel olvassa, mint azt, amely elsőnek érkezett.

Talán teljes joggal állithatom, hogy nagyon sok pincér-szaktársam nevében is írok, amidőn őszinte szívből üdvözlöm szaklapunk élén, mint azt az embert, akiben — reméljük — Flór Győző méltó utódát tisztelhetjük. Amidőn tehát teljes bizalommal tekintünk a jövő felé, engedje meg Szerkesztő ur, ha nagyjában felemlitem azokat az orvoslandó bajokat, amelyek a mi szakmánkat — a mi nemtörődömségünk miatt — terhelik.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy én mindig azon a véleményem voltam, hogy nekünk pincéreknek az volna a legjobb, ha a munkaadóinkkal egyetértve igyekeznénk helyzetünk megjavítására. Tehát most is az a cél vezérel, hogy ebben a szellemben szeretném mindazt megvalósítani, amit érdeklünkben szükségesnek tartok. Tudomásom szerint most is pincérharc van Budapesten, amely nem tudom mily keretekben mozog, de az előbbi példákön okulva ismét elidegeníti a munkást és munkaadókat egymástól. A Fogadó egyszersmind a munkaadók lapja is, de teljes joggal igényt tarthatnak rá a pincérek is. Ezért a lehető legnemesebb cél az volna, ha a Fogadó küzdené azért, hogy ezek a surlódások, amelyek már olykor-olykor elég magas válaszfalat építettek közöttünk — megszűnjének.

Ha a munkaadók a közel jövőben arra az álláspontra helyezkednek, hogy az *arra érdemes pincérek*et nem cselédnek, de munkatársnak tekintik, akkor a közöttünk lévő válaszfalat alaposan megkisebbitik. Ha majd eljön az a várva-várt béke, akkor valószínűleg új korszak, egy egész újraébredés fog következni minden téren. De a megértés utját már most egyengethetjük. A háború nagyon sok áldozatot követel a mi szakmabelienktől is, tehát már most kellene azon igyekezni, hogy enyhítsunk, azaz enyhítsenek az otthonlétők azon szerencsétlenek szenvedésein, akik a haza védelmében lettek azok. A Fogadó utján éppen az én indítványomra összegyűlt már pár száz korona, amelyet boldogult szerkesztőnk a Hadsegélyző hivatalnak adott át; de én ugyanakkor még egyébre is kértem az otthonlétőket, még pedig arra, hogy ne éppen pénzzel igyekezzenek enyhíteni a szenvedéseken, de más uton is. Ha a különböző állásoknál, amelyek vendéglőkben, kávéházban, szállodában előfordulnak, nem bizonyítlan erkölcsű nőket alkalmaznak, hanem egy rokkant kartársunk, vagy egy elesett hősiünk nejét vagy leányát és ha ezeknek hátrahagyott árvaít, esetleg segélyre szoruló családtagjait a munkaadók pártfogás alá vennék örökbe fogadás vagy pincérnek nevelés stb. címen, akkor nagyban hozzájárulnak a szenvedések enyhítéséhez.

Egyelőre ennyit kérek a Fogadótól, vegye kezébe ezt az ügyet tek. Szerkesztő ur azzal a jóindulattal, amelyet már előre is kérzünk a Fogadó előző számaiban közölt programjából. A többi. ezen sorok elején említett

dolgokat, esetleg hagyjuk a békésebb időkre. Addig is a tek. Szerkesztő ur ígérétében bizva, maradtam mély tisztelettel

igaz hive
Szentmiklósi Gábor.

ÜZLETI HIREINK.

Előfizetőink figyelmébe. Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó cím- és lakhelyváltozásokat kiadóhivatalunkkal közöljék. Bejelentéskor kérjük mindig azt a címet is közölni, ahová a lap utoljára járt, mivel annak elmaradása esetén a címváltozást véglegesen nem tudjuk elintézni.

Budapesten az Imperiál nagyfogadó polgári éttermeit megnyitotta, annak vezetését a szakkörökben ismert **Hirschler Mihály** volt budapesti vendéglősre bízta.

Groszner Pál a soproni Pannónia és Magyar Királyi fogadók társl tulajdonosa, üzleti társát kielégítve, fogadóját egyedül fogja vezetni. **Groszner** fogadós egyúttal a soproni fogadósok, vendéglősök és kávéosok ipartársulatának agilis elnöke. Most nagyszabásu terveit megvalósíthatja, amit a társas viszony fennállására való tekintettel nem vihetett keresztül.

Tatár Gusztáv ismert fogadós, aki a debreceni Bika nagyfogadót, utóbb herceg Eszterháziól bérelt és megvett kaposvári Korona nagyfogadót, melyet egy millió korona tőkével újra építtetett, utoljára az újvidéki Mayer nagyfogadót volt tulajdonosa, Budapesten a **Széchenyi** nagy-kávéházat 300.000 korona vételáron megvette, azt teljesen átalakítva új és fényes butorzattal ellátva ünnepélyesen folyó évi június hó 30 án nyitotta meg.

Hoffmann Mihály pécsi Vadászkiért fogadós ugyancsak Pécsen megvette a város legregibb fogadóját, a Mátyás király fogadót. Az elhanyagolt fogadót teljesen átalakította, fényesen berendezte, úgy, hogy az elite közönségnek egy kedvei helyiségévé varázsolta át. **Hoffmann** fogadós derék neje gondoskodik róla, hogy magyaros konyhájával valóságos otthon nyújtson vendégeinek.

Grasser Hermann volt lajtai vendéglős megvette Sopronban a győri vasutal szemben levő Hackl-léle vendéglőt örök áron házzal együtt. Grasser vendéglős az üzletet a mai kor igényeinek megfelelően renováltatta s az átutazó közönségnek egy kellemes otthonnal tud szolgálni.

Lichteneckert Rudolf volt karánsebesi fogadós megvette a felső Stajeroszághban levő knittelfeldi Posta nagyfogadót.

Kiskörösön a pályaudvari vendéglőt az új bérő **Ketter Ferenc** ismert nevű vendéglős június hó 1-jén átvette.

Földy Antal volt hátszegi fogadós megvette az újvidéki Mayer-féle nagyfogadót és azt teljesen a mai igényeknek megfelelően átalakítva új és fényes butorzattal ellátva,

PAPIRSZALVÉTÁT

a legjobb minőségben és mérsékelt árak mellett, cégnyomással vagy anélkül, gyorsan és csinos kivitelen szállít a

FOGADÓ-NYOMDA
BUDAPEST,
VIII. KER., JÓZSEF-UTCA 56. SZ.

Luh-Erzsébet gyógyforrás borral a legjobb fröccs!

Kitünő íz, igen üdítő ásványvíz. Bor, cognac vagy citromsavval vegyítve.
Orvosi szaktekintélvekről nevezett ajánlva gyomorbántalmak, étvágytalanság, gyomorégés, köhögés, vérszegénység, tüdőhaja és vérköpések eseteiben.

Megrendelhető
Schönborn Buchheim gróf
urad. ásványvízeinek
bérletiségénél, Szolyva.

f. évi június hó 15-én fogja ünnepélyesen megnyitani.

Devecserben **Ballér József** Nemzeti szállás és kávéház a kávéházát teljesen újjonnan átalakította és ünnepélyesen megnyitotta június 24-én.

HELYVALTOZÁSOK. Siófokon a Telepi nagykávéház főp. állását **Pálffy Endre** tölti be, mellette mint fizető **Berger Oszkár** működik, felszolgálók: **Kemény József**, **Zágoni Zoltán**, **Kakasy Sándor**, **Balogh Lajos**, **Eller István**, **Spiegel István**, **Reiner Dező** és **Lilienberg Gyula**, az étterem főp. állását **Zsouák Károly** tölti be, mellette mint éthordók **Bala Kálmán**, **Horváth István**, **Arthoffer Adolf**, **Janderits József** és **Gassert Gyula**, a szobapincár állását **Leichhorn Miklós** foglalta el, a konyhafőnöki állást **Dékány János** főszakács tölti be. A Fogas fogadó főp. állását **Keszli Gyula** foglalta el. Székesfehérváron a vasuti vendéglő I. II. oszt. étterem fizetői állását **Misenka József** tölti be. A nagykanizsai Szarvas fogadó főp. állását **Simon Viktor** foglalta el, a központi fogadó kávéháza fizető állását **Rechner József** tölti be. Barcon a vasuti vendéglő I. II. oszt. étterem főp. állását **Szever József** tölti be. A szombathelyi Herceg nagyfogadó kávéház főp. állását **Groszmann József** foglalta el. A Széchenyi fogadó főp. állását **Kovács Dénes** tölti be. Pécsen a Pannónia nagyfogadó kávéház főp. állását **Szabó Ferenc** foglalta el, az étterem főp. állását **Schwartz Ferenc** tölti be. A Mátvás királyi fogadó főp. állását **Wagner Lajos** foglalta el.

ELADÓ NAGYVENDÉGLŐ.

NAGYCENKEN

(Sopron m.) a „Fehér ló” vendéglő, emelletes masszív épület, amelyhez tartozik egy söntés, polgári szoba, étterem, nagy táncsterem, két fedett veranda, 6 vendégszoba, fürdőszoba, vágóhid, 800 négyzetfős 230 gyümölcsfával beültetett kert, megfelelő melékkelhelyiségekkel és 7/8 hold szántóföld, betegség miatt **eladó.** A községnek két vasuti állomása van, körjegyzőség, környos, körállatorvos, cukorgyár, a Nagy Széchenyi sírja, hová az ország összes iskoláiból állandóan jönnek a zarádokok. Bővebb felvilágosítást nyújt:

2-3
Reichl Ferenc
nagyvendéglős
Nagyecenk Sopronm.

PAPIRSZALVÉTA különböző minőségben és jutányos áron szerezhető be: „Fogadó-nyomdát”-ban, Budapest, VIII., József utca 56.

Eladó kávéház és falatozó.

Két kávéházzal és falatozóval bíró budapesti üzlettulajdonos az egyik, a Rákóczi-uti üzletet eladja. Az üzlet napenkénti forgalma átlag 300 korona. Az érdeklődőknek bővebb felvilágosítást és címet a Fogadó kiadóhivatala (VIII., Gyulai Pál-u. 9. l. 10.) ad. 1-3

HÁZASSÁG.

Keresztény, 24 éves intelligens fiatal ember vagyok, ez idő szerint katona; célom a háború után azonnal megnősülni. Eddig mint főpincér működtem, vagyonom, amely ingatlanokba van befektetve, körülbelül 8-10 ezer korona. Nőül vennék kölcsönös megtetszés esetén 20-24 éves, lehetőleg a vendéglős szakmát ismerő, jólelkű, magas, barna leányt vagy feltétlenül tisztességes gyermektelen özvegyet. Hozomány önállóan hozom meg kívánatik. Fényképpel ellátott ajánlatok „Lesz még béke és boldogság e földön” a Fogadó kiadóhivatalába küldendők. 3-3

Yildiz kávéház

Rákóczi-ut 36. főemelet. Rókussal szemben. Budapest éjeli életének központja. Szakemberek találkozó helye. Figyelmes kiszolgálás, szolid árak. Állandó cigányzene.

Weisz Dezső ü. v.

Jó forgalmu

bor-, sör- és pálinka söntés

a főváros egyik forgalmas helyén, az üzletből való visszavonulás miatt eladó. — Cím a Fogadó kiadóhivatalában Budapest, VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz. 3-3

A főváros közelében jóforgalmu

kantin kávékiméréssel

egy gyár közvetlen közelében, egyébként az illető község legforgalmasabb helyén, visszavonulás miatt eladó. Bővebbet a „Fogadó” kiadóhivatalában, Budapest, Gyulai Pál-u. 9.

KASS-SZÁLLÓ

Színház-tér, Stefánia-park mellett 5-12
Teljesen modern, minden kényelemmel berendezve, 60 szoba, központi fűtés, hideg-, melegvíz szolgáltatás minden szobában. Villanyvilágítás. Fürdővel ellátott szobák. Külön fürdők. Külön lakosztályok 2-3 szobával. Vasos és interurban telefon. Safe Deposits. Nagy csarnok Hall). Disztes télikert. Nagy hangverseny és bankett-termek, elegáns nagy étterem. Pilseni sörház. Nagy fényes kávéház. Éttermi és kávéházi udvari helyiségek Villamos vasuti megálló. Mérsékelt árak. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri **Kass János** tulajdonos. Utazóknak kedvezmény.

SZEGED

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Azon t. előfizetőink, akik a hozzánk intézett levelükre válaszul nem kaptak, jelen rovatunkban találhatják meg a megfelelő választ. Csakis előfizetőinknek válasszunk.

D. M. Erzsébetfalva, Gubacs-u. 17. A meleg részvétért fogadja a szerkesztőség köszönetét. Sajnos hogy a dúló, világrengető háború a Fogadó gárdáját is oda szőlította, ahova a „mi” gyászunk bizonyítványt is sem hallatszatott. Kérjük, hogy lelkes, meleg érdeklődését tartsa meg a Fogadó iránt ezután is. — A Bittlingmayer, Bfeketehegy. A szóban forgó szakácskönyv, amelynek megjelenése tulajdonképp 1914-re maradt, nem jelenhetett meg a háború miatt. — M. A. Piski. Levelére külön is válaszoltunk. Azon, hogy sört kevesebbet szállítanak a gyárosok, nem segíthetünk, mert kormányrendelet folytán a gyáraknak csökkeneni kellett a termelésüket is. Bár eljártunk illetékes helyen, többet küldetni nem sikerült. — Sz. Gábor, Montenegró, Bar. Felelős szerkesztők közötti a szíves és meleg üdvözlő sorokat. Mindenkor azon fog lenni a Fogadó, hogy munkás és munkaadó egymást teljesen megértve, kéz a kézben haladjanak közös érdekeik kijelölte cél felé, mert mindkettő csak úgy boldogulhat igazán, ha kölcsönös ragaszkodás is köti őket egymáshoz.

Eladó nagyvendéglő.

A **hidashollósi** jó hírnevű nagyvendéglő megszerzésével, eladó esetleg bérbeadó. — Felvilágosítással szolgál: **Lülük Miklós**, Hidashollós. U. p. Egyházasollós (Vas m.) 2-3

Bérbeadó vagy eladó Nemzeti szálloda és vendéglő

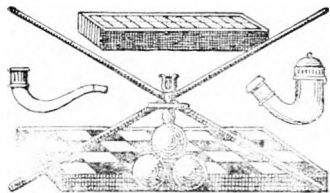
Kiskunhalas rend. tan. városban (Pest megye) a Piac-téren 28 évóta fennálló jó hírnevű és jóforgalmu üzlet, egy a 7 vendégszoba, mint az egész üzlethelyiség mely all 3 nagyterem és kert-helyiségből, az üzlet, konyha és vendégszobák teljes berendezéssel, vendéglős lakás, cseléd-szoba, mosókonyha, 2 kézi kamara, 1 éléskamra, 30 lóra istálló, kocsiszín, jégverem, megtöltve jéggel, 1 nagy borpince, 400 hektoliter bor elfér benne, 2 kisebb pince konyhai célra és más melékkelhelyiséggel, szép konyhakert az egész 870 m²-ből területen fekszik

örök áron eladó, esetleg bérbe kiadó

nyugalomba vonulás miatt. Érdeklődők forduljanak továbbiak iránt **Keresztes József** szállodás és vendég-ötulajdonoshoz. Kiskunhalason. Telefon szám 8. (Interurban.) 3-3

Német nyelv megtanulása magánuton

A német nyelv tudására fogadó- és vendéglőtulajdonosoknak és alkalmazottaknak feltétlenül szükség van. **Dr. Ince Henrik** német nyelvtanából mindenki gyorsan és alaposan megtanulhat tanító nélkül németül. Az új kiadásban most megjelent kitűnő könyv ára 2 korona (utánvétellel 2 kor. 55 fill.) Megrendelési cím: **Magyar könyvkiadó** Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 23.

Novágh Károly mű- és diszínű-esztergályos

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 3.

(Első Hazai Takarékpénztárak szobájában)

Ajánlja saját készítményű **elefantsont-teke (billiard) golyók, dákok, sakk, domino, lignum santum-golyók, bábuk, sétatöbök, tajték- és borostyánkő dohanvazo-úszóköröket stb. nagy választékban.** - Billiard-golyók **esztergályozása, dákok, sakk és domino javítása olcsó arszámitással, pontos határidőre való szállítással** - elfogadják

Borkövet,

száraz seprőt, legmagasabb árban **vesz**
Grünfeld Gyula borkeskedő, Kecskemét 1-3

Házasság.

Hadmentes 26 éves izraelita fűrdővendéglő tulajdonosa elvenne 18-22 éves leányt vagy gyermektelen özvegyet **25-30.000 korona** hozománnyal. Csakis fényképes ajánlatra megválasz. Az arckép kiántra vissza lesz küldve. Ajánlatok „JO PARTI” jellege alatt a Fogadó kiadóhivatalába küldendők. 2-3

Szállodások és vendéglős urak figyelmébe!

Aruhiány miatt kérem a tavaszi szükségletüket minél előbb fedezni

Vászon és damaszt árukban

	kor.	árak
Rumburgi lepedő 140/220	—	drbja 30.—
„ „ 175/230	—	35.—
Dupla damaszt abrosz 150/150	—	18.—
„ „ 150/180	—	20.—
„ „ 150/250	—	25.—
„ „ 150/300	—	30.—
Színes beszőtt kerti abrosz	150/150 dbja	18.—
„ „ 150/150	—	20.—
Dupla damaszt szalvéta	60/60 tucatja	45.—
Nehéz „ „	70/70	65.—
Színes kávé-szalvéta	—	4.50
Damaszt törülköző	55/120	50.—
Neh. dam. „ „	55/130	75.—
Égész eh. dam. törülk.	60/130	95.—
Neh. dam. párna huzat	78/88 drbja	12.—
Flanel takaró	150/200	25.—
Teveszőr „ „	150/200	35.—
Pique takaró rózsás és kék	150/200	34.—
Trico nyári takaró	150/200	28.—
Vászon pohár- és edénytörök	tucatja 30.	38.—
Pincérekendő, tucatja	—	24.—

DEUTSCH FERENC

vászon és damaszt áruhaza
szállodások és vendéglősök szállítója
Budapest, VIII., Múzeum-körút 10.
Alapítási év 1895. Telefon József 4-60.

Polgári vendéglő Egerben,

melyben 123 főből álló katonaság van elhelyezve, nagyobb vállalkozás miatt **6000 koronáért eladó.** Az üzlet napi bevétele 300 korona. Bővebbet **Bary József** megbízottnál Egerben.

Pályaudvarnál

lévő vendéglő, szállodával, bevonulás miatt minden elfogadható áron eladó. — Értekezhetni: **Bary József** tulajdonosnál, Egerben. 5-6

Eladó ház és vendéglő!

Ugrai Antal vendéglősnek Szentlőren, a közporthoz közel, újonnan épült szép csinos emeletes háza és vendéglője nagy telekkel, amely szállodának könnyen átalakítható, sok melléképülettel, berendezéssel vagy anélkül eladó és azonnal át is vehető. Ezen a helyen több mint 50 éve vendéglő van. A vendéglői helyiség bármiféle más üzletnek is alkalmas.

1-3

A gyors meggazdagodás titka megtudható Első Magyar Zeneautomata

kölcsönző és eladási intézet

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 14.

Allandó nagy mintaraktár!

Minden érdeklődőnek vételkötelezettség nélkül bemutatjuk működésben úgy vilány, mint sulyra berendezett, tehát üzemből tésig nélküli zeneinket, melyekért

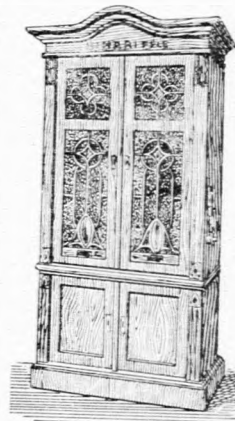
5 évi jótállást vállalunk.

Csekély havi részletfizetésekre és hetenkénti hengersere. Zeneinkben a modern technika minden vivmánya, mandolin, xylophon, hegedű stb. be van építve. — Meghívásra az ország bármely részében felkeressük az érdeklődőket.

Pénzbedobásra jár, tehát önmagát kifizeti. Nincs kockázat.

Havibérelt 20 koronától kezdve.

Használt automaták felárban.

Eladó fogadó.

özv. Csányi Lajosné fogadója **Keszthelyen** egész új épület, mely a következő helyiségekből áll: 14 vendégszoba teljesen modern berendezéssel, 3 szoba a fogadós lakása, 4 nagy étterem, melyből egy átalakítható kávéháznak, nagy fedett tekepálya, gyönyörűen befásított nagy kerthelyiség a vendégek részére, ahol 1000 személy részére lehet teríteni, 2 nagy pince 800 hektó bornak, nagy konyhakert, továbbá a fogadóhoz szükséges összes mellékhelyiségek. Jelenleg 160 sebesültnek átalakítva hadikórházzá, a kincstár fejenként és naponként fizet 3 kor. 70 falért, a vevő ezt is átveheti, ára 150.000 kor., szükséges tőke 60.000 korona. 1-4

SAJT ::

Többféle kemény és lágy sajtot legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti emmentháliban állandóan nagy raktárt tart:

Stauffer és Fiai

nyugatmagyarországi sajtgyárak Répcelak.

Fogadó

amely áll egy nagy vendégszobából, egy nagy étteremből, 6 vendégszobából, nagy kerthelyiség, 800 négyzetméter telek, nagy pince 400 hl. bor fogadására, két szobás vendéglős lakás és az összes mellékhelyiségekből, betegség miatt **örök áron eladó vagy bérbeadó.** Vételár 120.000 korona, szükséges tőke 80.000 korona vagy évi bér 6000 korona. Bővebbet a tulajdonosnál, **Rostás János** vasuti fogadó Cegléd.

4-4

FOGADÓ SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA: BUDAPEST, VIII. KER., GYULAI PÁL-UTCA 9. SZÁM.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek

▪ Borértékesítő
Részvénytársasága

Alapító: Nagyméltóságú Dr. KALLAY ZOLTÁN v. b. t. t., Hevesvárm főispánja.
Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS** (Fötér, Lubyház, Új bankpalota).

Postafiók 42. sz. Telefon 99. sz. Visontai, Mátra

Sürgöncyim:

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei:
Beültetett terület 540 hld. Évi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

Krondorfi savanyuviz

Pincér urak szives figyelmébe!

Csak Krondorfi savanyuvizet ajánljanak borvagy pezsgőhöz. A Krondorfi kútvállalat mindenkor támogatja a jótékony intézményeket.

1917. Vendéglősök Naptára.

Ezt a fontos és érdekes szakkiadványt ne mulasszák el a fogadós és vendéglősiparhoz tartozók beszerezni. Ár: 3 kor. 20 fill. **Ajánlási díj: 50 fill.** Megrendelhető: **FOGAD. kiadóhivatala, Budapest, Gyulai Pál-utca 9.**

Vendéglősök, kocsmárosok és kávéosok figyelmébe!

Üveg és porcellán áruk nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók ifj. **GRÜNWALD MÓR** üveg- és porcellán nagy raktárában Bpest, IV., Ferenc József-rakpart 6. (a Ferenc József-híd közelében.)

Papirszalvéták

kaphatók a legjobb minőségben és mérsékelt áron, cégnomással vagy anélkül, gyors szállítással mellett: **FOGADÓ-NYOMDA Budapest, VIII. kerület, József-utca 56. szám.**

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek *oldal-zsebtárca* (papírpénz), vagy (apró- és ezüstpénz számára) *pincértáskára* van szükségük, amelynek feneke nincs beillesztve, hanem a felsőrész az aljával egy darabból készült. — a *legjutányosabb árak mellett* — szerezhetik be:

Molnár Vilmos

serovikölgyárosnád, BUDAPEST, IV., Károly-körút 28. (Központi városrész).
Képes árjegyzék bérmentve

HERRMANN J. L. R.T.

cs. és kir. udvari szállító

1819. évben alapított országos szabad. Alpacca-,

Chinaezüst- és fémáru-gyárának főraktára:

BUDAPEST, IV. KER., VACI-UTCA 8. SZ.

(Raktárak: Bécs, Gráz, Prága és Triestben.)

Nagy választék legszolidabb kivitelű tárgyakból Szállodák, Vendéglők, Kávéházak és háztartások részére.

Király Sörfőzde Részvénytársaság

Nagykanizsán.

Ajánlja elsőrendű minőségű: **Ászok, Márciusi, Dupla-márciusi** valamint a hírneves nagykanizsai **Szent-Istvánsört**, továbbá **Bajor és Baksör** különlegességeit. Betegeknek és lábadozóknak mint tápanyógyitalt ajánlja az elsőrendű **Duplamaláta** tápsör különlegességet.

Gyárt ezénfelül legjobb minőségű malátát, etetési és hizlalási célokra pedig malátacsirát és sörtörkölyt.

Árjegyzékkel és fölvilágosítással készséggel szolgálunk.

:: Telefonszám: 36. ::

:: Telefonszám: 36. ::